

„EDINOST“

izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob **torkih, četrkih in sobotah**. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za jeden mesec . . . 1.—, izven Avstrije f. 1.50 za tri mesece . . . 3.— „ „ „ 4.50 za pol leta . . . 6.— „ „ „ 9.— za vse leto . . . 12.— „ „ „ 18.—

Naročnino je plačevati naprej za naročbo brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 3 nč., izven Trsta po 4 nč.

EDINOST

Oglasi se račune po tarifu v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu ulice Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema **upravnništvo** ulice Molino p. c. h. št. 3, II. nadst. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst. Odprto reklamacije so proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V edinosti je moč“.

Častitim našim gg. naročnikom.

Ozirom na opomin v št. 12, zjutraj, izdanje našega lista, opozarjamo častite naše gosp. naročnike, ki se niso plačali vse naročnine do konca 1895 ga leta, da smo si dovolili poslati jim poštne naloge, kojim najpripravnostim potem naj poravnajo zastano naročnino. Onim g. naročnikom, ki se ne odzovejo poštenu nalogu, ustavimo list; pridržujemo si pa iztirjati zastano naročnino drugim potem.

Upravištvo.

V slovo!

Prevzvišeni škof tržaško-koperski, J a n e z N e p o m u k izdal je ravnokar nastopno poslanico:

Častiti duhovščini in preljubim vernikom združenih škofij Tržaške in Koperske.

Nestalno je ubogega smrtnega človeka življenje, polno britkosti in žalosti. Malokdo more reči, da ga ni še lastna izkušnja prisilila k spoznanju te resnice; in tako se tudi jaz ne morem ponašati, da je nisem sam izkusil. Blagor pa njim, ki v vsem in povsod vidijo in spoznavajo voljo Gospodovo ter kličejo s prerokom: „Kdo je tisti, kateri bi smel reči, da se kaj zgodi, kar bi Gospod ne zapovedal? in da iz ust Najvišjega ne pride ni hudo ni dobro?“ (Jerem. Žal. III. 37, 38). Da, še radovoljno in velikodušno se mora človek podvreči vsemogočnemu Bogu, ki po preroku Izajiji govori: „Jaz sem... ki delam svetlobo in ustvarjam temo, ki mir dajem in hudo ustvarjam: jaz sem Gospod, ki vse to delam.“ (Iz. 45, 7).

Ko sem dne 6. avgusta 1882. leta s te stolice pošiljal prvi svoj pastirski list, tedaj sem v njem ne samo izražal veliko žalost, katero sem čutil ob ločitvi od poreške in puljske škofije, ki sta se mi bili toliko omilili v skoro štiriletnem mojem ondešnjem škofovanju, temveč Vam tudi razodeval veliki strah in trepet svojega srca. Kajti,

PODLISTEK.

Korčev Francé.

Spisal Srečko.
(Dolge).

Takrat je bil Francé možak, ko je doto potegnil; samega veselja ni vedel, kaj bi počel. Misel, da bi šel v Ameriko, ponudila se mu je sama. To ponudbo je Francé po predpisih hvaležnosti sprejel, ter se odpravil na pot. Vzel je slovo, jokal malo, ker je mislil da mora tako biti; slednjič pa pijan odrinil. Ali že v Ljubljani se mu je neznansko milo storilo po rodni vasi. Mislil si je sam pri sebi: Tvoj oče in stari oče, oba sta živela doma, ti Francé pa, da bi se klatil po svetu, saj nisi deseti brat. In tako se je zopet pripeljalo koščeno truplo Francetovo v rodno vas. Ljudje so se mu smejali, izprašavali ga, kako je kaj v Ameriki.

On pa je delal kisle obraze in nikogar ni hotel poznati. Vse življenje je imel v gostilni in sam je pil. Lepo življenje je bilo. Toda ko je bilo pri kraju z denarjem, konec je bilo tudi lepemu življenju.

Francé je bil zopet stari Francé. Povrnil se je na dom k materi in vse mišice napel, da bi se prikupil le-tej. Zahajal je k maši, molil rad, sploh storil vse, kar je vedel, da ugaja materi.

ko sem zrl na težje in hujše breme, ki me je čakalo v novem vinogradu, odkaznem mi po Božji Previdnosti, spoznaval sem, da sem preslab za toliko poslanstvo in zato so se mi še pomenljivejše zdele besede svetega apostola Pavla: „Zakaj oni“ (dušni pastirji), „čujejo kakor taki, kateri bodo za vaše duše odgovor dajali.“ (Hebr. 13, 17). Odgovornost, katero sem si tedaj pred Bogom nalagal, in misel, da bom moral dati račun o delih in življenju toliko duš, sta silno žalostili in trli moje srce. Vendar pa sem v glasu Višjih poslušal glas Božji in, udavši se volji Gospodovi, govoril sem sam pri sebi s psalmistom: „Pripravljeno je moje srce, o Bog! pripravljeno moje srce“ (Ps. 56, 8; 107, 2). Moram pa tudi odkritosrčno povedati, da sem na drugo stran čutil tolažbo in sladko veselje vedoč, da se vračam v tisto škofijo, v kateri sem bil vedno domač po rojstvu in po svetem mašniškem posvečenju, v kateri sem prej petindvajset let v raznih službah deloval in prejel toliko dokazov ljubezni in naklonjenosti. Misel, da so vračam mej nekdanje duhovne tovariše, prijatelje, učence in druge znance, ter upanje, da me bodo oni zdatno podpirali, združeno z živo vero v Gospoda, ki vsem, kateri ga prosijo, pomaga in moč daje, sta me jačili in srčili. V takih in enakih premišljevanjih sem iskal tolažbe kolikorkrat se je vsled izkušnje, ki sem jo že tedaj imel v škofovskem službovanju, trepet hotel lotiti moje duše, in ponižujoč se pred Gospodom sem molil kakor nekdanji sveti škof Martin: „Gospod, ako sem tvojemu ljudstvu potreben, ne branim se truda“.

Dasi je moje nameravanje, ali da se bolje izrazim, moj program moral že naprej biti jasen Vam vsem, ker je program katoliškega škofa, vendar se mi ni zdelo odveč Vam ga razložiti v omenjenem mojem prvem pastirskem listu, dobro vedoč, da tudi najbolj znane resnice ostanejo bolj v spominu in vzpodbujajo k godnejšemu premišljevanju, ako se večkrat ponavljajo in zatrjujejo. Zato

Materino srcé pridobil si je bil do cela, ona ga je pa vendar še skušala. Francé pa ni mogel čakati, zato je poskusil srečo na prav čuden način.

Z materjo spala sta oba v jedni sobi, kar je mati rada videla. Ugajalo jej je, da Francé ni ponočeval. Po noči se je parkrat prekopicnil z namenom, da bi vzbudil mater. Trdno uverjen, da mati čuje in ga opazuje, pričel je zamolklo in s težavo govoriti.

„Tako že prav prav — povem — gotovo za maše — tudi — tisto pa materi — vse v redu“.

Mati je poslušala in radovednost jo je gnala, da bi vzbudila Franceta, ker mislila je, da spi. Temu pa tudi ni dalo mirovati in prav ustregla bi mu bila mati, ako bi ga takoj poklicala.

Komaj pa je v jutro Francé ustal, poklicala ga je mati na stran, da poizve o ponočnem govorjenju.

Francé pa je s previdnostjo vajenega lažnika pokladal na srce strmeči materi: „Zdelo se mi je, da so ranjki oče prišli in ob postelji so stali pa so mi naročali: Francé ti, ki si postal dober fant, ki moliš za mojo dušo, ki boš še enkrat dober mož, reci materi, naj dá tebi zemljišče. Smreke v Griču prodaj, deset goldinarjev daj za maše, drugo pa materi za poboljšek. Tega pa ne pravi nikomur in tudi mati naj molče!“

Mati ni mogla dvomiti na resnici Francetove

sem na kratko izražal vse svoje apostolske želje, prav za prav edino željo svojega srca, z naznanjanjem, da pridem k Vam kot služabnik miru, ljubezni in krščanske pravice. Kjer je mir, tam kraljuje tudi ljubezen, zakaj te čednosti sta si družici; mir in ljubezen pa zahtevata kot podlago krščansko pravico. In ker te tri čednosti niso potrebne samo človeštvu sploh, temveč tudi vsakemu posameznemu človeku, obetal sem Vam tedaj, da jih bom najprej jaz sam resno premišljeval in se jih — z Božjo pomočjo — posluževal kot varnega vodila v svojem škofovskem delovanju.

Že nad trinajst let je preteklo po tistem znamenitem dnevu. Odkritosrčno povem, da sem v tem času užil veliko britkosti in žalosti. Dasi sem včasih imel kako tolažbo, vendar pa so bile veliko bolj pogostne in obilne solze, ki so jih morale liti moje oči. Moje solze pa niso izvirale iz spoznanja, da bi bil jaz vedoma v nemar puščal svoj program; temveč iz opažanja, da so ljudje najboljše moje namene prezirali ali pa napčno tolažili. „Bog in Oče Gospoda našega Jezusa Kristusa, kateri je hvaljen vekomaj, vé, da ne lažem“, (2. Kor. 11, 31). ko trdim, da nisem iskal ni samega sebe, ni svoje slave, ni drugega časnega dobra, ampak edino to, da po vesti natančno izpolnujem svojo dolžnost. Spoznavajoč pa tudi v britkosti in v težavah voljo Gospodovo, bil sem pripravljen še dalje vztrajati v težki službi, dokler bi me bil Gospod poklical v boljše življenje. Tudi protivnosti ali nevolje me ne bi bile utrudile, ako bi se jim ne bila pridružila še druga okolnost, katera me je močno vznemirjala ter nagnila, da sem se premislil.

Bolehnost slabi že dalje časa sém moje telesne moči tako, da mi je zvrševanje težkih, škofovskih dolžnostij premučno in, rekel bi, skoro nemogoče. Tudi leta vedno hujše čutim, posebno ker se mi je neprenehoma boriti s težavami, ki se čisto upirajo tudi najbolj velikodušnim nameram in ovirajo še take sveta podjetja. Zato so mi vedno

laži, tako se je lepo vjemalo s sinočno govorico. Za Franceta bi bilo dobro, da je mati molčala. Ali, „Slovenec nima sreče“, Francé pa tudi ne.

Mati je tekla brž k Muhovim ter tam izvršila svojo sveto dolžnost, namreč: poklepetala je vse, kakor je prirojeno ženskam. To pa je imelo slabih posledic za Franceta in Muhov oče so kimali, ter postali v istini muhasti, materi pa so razložili, da je Francé pretkanec prve vrste. Ko je mati sprevidela sama, da „očetova volja“ ni bila pristnega izvora, prepustila je zemljišče mlajšemu sinu, ta pa se je oženil še tisti predpust. Francé je ostal samec na obe strani.

Poprijel se je dela in bil priden pri bratu, da je imel vsaj živeža.

Po Veliki noči pa, ko so se jeli dnevi daljšati, pričele so Francétu rojiti muhe po glavi.

Pri Grmovih bila je takrat mlada vdova s precejšnjim premoženjem. Zameriti torej ne smemo Francétu, ako je za njo sline cedil. Prikupiti se jej je skušal na vsak način. Hodil je, da je iskare dajalo, kadar ga je gledala. Z drugim se ni mogel ponašati. Toda vse prizadevanje, da bi si priboril vsaj jedno oko vdovino, je bilo zaman. V njegovi debeli glavi porodila se je zopet prav debela misel. Ptič, kakoršen je bil, jo je tudi izvel.

(Dolge prih.)

močnejše donele na ušesa besede modrijanove: (Bog) „*pride nad vas* strahovitno in nanagloma; ker silno ostra sodba se godi njim, ki so predpostavljani“. (Modr. 6, 6). Mislil sem torej, da bi druga, krepkejša moč z večjo koristjo pokrivala to častitljivo škofijsko stolico, ter sem sklenil iz **lastne in proste volje**, da se odpovem vladanju teh združenih škofij. Mojo ponižno prošnjo je najvišji Pastir sv. Cerkve, premilostno uvažujoč od mene navedene tehtne razloge, dobrotljivo uslišal, ter me v konsistoriju dne 2. decembra t. l. oprostil dolžnostij do teh združenih škofij.

Zdaj pa, preljubi Bratje in Sinovi, predno se ločim od Vas, čutim živo potrebo, da Vam še enkrat govorim in rečem vsaj pismeno, kar bi bil rad rekel vsakemu posebej ustmeno. Oče ne more zapustiti svojih otrok, ne da jih je prej srčno pozdravil, ne da jim je pokazal svojo ljubezen in dobrohotnost, ne da je odpustil iz vsega srca tudi tistim, ki so ga — morda zapeljani — razžalili. Predno odide on, vse objame; niti spominjati se neče več tisti hip britkostij, ki jih je izkusil, nikar pa, da bi hotel koga karati. Njegovo očetovsko srce ne pozna ni jeze ni sovraštva, temveč odpušča pritiska k srcu vse z najčistejšo očetovsko ljubeznijo. Danes sem jaz podoben takemu očetu, ki odpotuje in prepušča otroke drugemu in zanesljivemu vodniku. — Torej najprej izrekam srčno hvalo svojemu dragemu prečastnemu generalnemu vikariju, kateri mi je vedno radovoljno, požrtvovalno in skrbno pomagal vladati zedinjeni škofiji, in hkratu zahvaljujem prav iz srca vse prečastne kanonike stolnega kapitula za njih udanost mojej osebi in za pripravnost, s katero so me podpirali in mi tako lajšali težko breme, deleči vedno z menoj veselje in žalost. — Iskreno zahvaljujem tudi druge gospode kanonike, dekane, župnike in duhovnike za njih sinovsko ljubezen in spoštljivo poslušnost, kakor tudi za njih gorečnost v izvrševanju stanovskih dolžnostij, s katero so olajševali moje težko poslanstvo. — Prisrčno hvalo izrekam tudi visokim, preslavnim in slavnim državnim, deželnim in občinskim oblastim za izbornu uljudnost, s katero so sodelovale z menoj v skupnih zadevah. — Naposled zahvaljujem brez razlike vse verne katoličane dveh združenih škofij za dokaze prave otroške ljubezni in spoštovanja do mene, zlasti ob pastirskih obiskanjih. Prešinjen od prave hvaležnosti do vseh tistih, ki so mi kakorkoli izkazali kako telesno ali duhovno ljubav in se me spominjali tudi v svojih molitvah, blagosloviljam jih vse iz srca, želeč vsakemu obilo nebeškega blagoslova.

Preljubi Bratje in Sinovi! Trinajst let so nas vezale medsebojne pravice in dolžnosti na temelju Božjih čednostij: vere, upanja in ljubezni. Odslej Vas bodo iste vezi vezale na bodočega Vašega Pastirja, kateremu „*bodite pokorni*“ (Hebr. 13, 17) in „*morate podložni biti*, ne samo zaradi strahovanja, ampak tudi zaradi vesti“. (Rimlj. 13, 5).

Dasi neha dosedanje naše razmerje, ni treba pa, da v meni in v Vas popuste vezi ljubezni. Ta vzvišena čednost oživljaj in vladaj vse Vaše dejanje in nehanje, da tako Bogu vračate žrtev ljubezni za Njegovo ljubezen do Vas. Vaša ljubezen se tako raztegni, da ne bodete „*nikomur nič dolžni*, razen tega, da se med seboj ljubite; kajti kdor bližnjega ljubi, je postavlo dopolnil“. (Rimlj. 13, 8). Iz Vaše ljubezni pa ne izključite njega, ki Vam je bil toliko let oče in pastir, ter se ga spominjajte zlasti v molitvi. Jaz pa bom molil za Vas vse, kakor sedaj prosim Boga, začetnika vsega dobrega, in Jezusa Kristusa, našega srednika, naj Vam vsem dá notranji mir z Bogom in zunanji mir z ljudmi ter z gorečo ljubeznijo oživljeno vero. „*Mir bodi bratom in ljubezen z vero od Boga Očeta in Gospoda Jezusa Kristusa*“, (Efež. 6, 23). „*Milost Gospoda našega Jezusa Kristusa bodi z Vami vsemi. Amen*“. (Rimlj. 16, 24).

V Trstu, dne 25. decembra 1895.

† **Janez Nepomuk,**
škof.

Žalostno stanje Slovanov v Istri.

V nekem članku, ki ga je prinesla tedni „Hrvatska domovina“, je rečeno, da je ni pokrajine v vsej Avstriji, v kateri bi večina prebivalstva toliko trpela, kolikor trpe Hrvati in Slovenci v Istri.

Tej trditvi moramo pritegniti brezpogojno. Vemo sicer, da se politiške in narodne razmere Slovencev tudi gori na Koroškem jako žalostne, da, skoro obupne, ali kdor se je le jeden samkrat soudeleževal naše borbe doli v Istri, kdor je le na svojo oko videl politiško, gospodarsko in zasebno življenje po Istri; kdor je videl, pri kom in kod in za kako ceno si mora iskati istrski kmet kredita in ki je videl, kako to siroto potem še zasramuje ona in ista pijavka, ki se živi in masti ob visokih obrestih, nabranih po istem kmetu v krvavem potu svojega obraza; kdor je videl, kako se politiški in narodni srd, jeza in preganjanje zanašajo tudi v zasebno, v gospodarsko in celo v družinsko življenje; kdor je videl, kako se iz politiške in narodne strasti brutalno teptajo zakone gostoljubja in človekoljubja: kdor je videl vse to, ta pripozna gotovo, da je še vendar velika razlika med razmerami koroškimi in istrskimi. Tudi tam gori nam provzročajo Nemci vnebovpajočih krivic, tudi Nemci nam odrekajo v zakonih zajamčeno enakopravnost, tudi oni so toliko krivični, da smatrajo svojo lastjo in posestjo, kar so ugrabili nam; tudi oni kopljejo neprestano grob, v katerega menijo položiti narodnost slovensko. Cilj borbe Nemcev in Italijanov proti Slovincem je torej jeden in isti; ali v obliki borbe je velika razlika. Nemci imajo vsaj toliko srama in ozira, da vsaj pro forma, na videz, in pomočjo sofizmov skušajo opravičevati svoje postopanje in pri vsem svojem preziranjju jedra zakonov kažejo vendar le nekoliko spoštovanja do forme istih. To je sicer tudi jako grdo, krivično in hinavsko, ali iz tega je sklepati, da imajo nekoliko srama v sebi. Naš istrski nasprotnik — pri čemer pa ne mislimo na italijansko ljudstvo sploh, ampak na gospodujoče kroge in njih plačane in nahujskane tlačane — je še veliko slabši: le-ta ne pozna več srama. Ta je ciničen in brutalen do skrajnosti. On prezira jedro zakona, a ni malo mu ni do tega, da bi vsaj na videz tako ali tako opravičeval svoje postopanje.

Ta naš nasprotnik ukazuje v narodnem in politiskem življenju — kako? tega ne treba praviti. Dogodki v deželnem zboru v Poreču, izgrediv po raznih mestih proti slovanskemu življu, brutalni napadi na zastopnike Hrvatov in Slovencev in slednjič *odobranje takih nasilstev in brutalnosti celo v zakonodajnem zastopu, iz ust poslancev, cveta ljudstva italijanskega, kjer bi smeli pričakovati razvitega pravnega čuta in čuta do dostojnosti*: ne, kaj takega ni mogoče med Nemci. Tudi nemški srditeži bi se morda na tihem smejali v pest, ako bi se kaj sličnega dogodilo slovenskim poslancem; ali nikdar bi se ne spozabili toliko, da bi v deželnem zboru, v zastopu, kjer naj se kroji pravica, še proslavljali čine, ki so v očitnem nasprotju s kazenskimi zakoni in ki morajo globoko žaliti pravni čut ljudstva in vero v avtoriteto državnih oblasti. Ne, do takega očitnega izpostavljenja svojega cinizma še ni dospel Nemec.

V tem pogledu pripoznati je prvenstvo našemu istrskemu nasprotniku, v tem pogledu le ta nima doraslega mu tekmeča. In zato je popolnoma opravičen izrek v „Hrvatski domovini“, da v nobeni drugi pokrajini ne trpi toliko večina prebivalstva, kakor trpe Hrvati in Slovenci tu doli po Istri.

V živih bojah črta člankar borbo Hrvatov in Slovencev in njih muko in trpljenje od prvega začetka pa do današnjega dne. Pripoveduje, kako istrske Slované tlačijo zagrižene tradicije benečanskega leva, a pri tem jih podpirajo tudi Nemci.

Dolgo časa taval je istrski Slovan v tmuni neznanja. Mnogo je pretrpel istrski Hrvat, odkar je bil odcepljen od svojih soplemenikov, kakor veja od debla. Celó to, česar niso hoteli s prvega storiti, hočejo nasprotniki sedaj: potisniti hočejo naš jezik iz javnega življenja in ga tako uničiti. Slovenec in Hrvat naj bi prenehala biti to, kar sta in postaneta naj — Italijana! „Hujše, nego je sedaj, ni bilo nikdar“, tako je pisal užaljenim srcem pokojni škof in dobrotaik Jurij Dobrila svojemu prijatelju A. Karabaiću prve dni meseca januarja leta 1870. Res, slabše ni moglo biti nego je sedaj. Hrvatski in slovenski narod bil je zanemarjen in zapuščen od vsega sveta, izvzemši peščico duhovnikov, ki so krvavečim srcem gledali na žalostno usodo svojega rodu, a mu niso mogli pomoči pri najbolji volji. Trinajst let so zastopila

naš narod možje, ki ne le da mu niso bili naklonjeni, ampak, ki so mu bili celó očitni neprijatelji. Ko je bil leta 1873 v prvič voljen Slovan, in ko je isti jel braniti v državnem zboru pravice svojega naroda v Istri, skočil je po konci najodličnej med tedanjimi ministri ter vskliknil: Od kod karna jedenkrat Hrvatje v Istri?!

Ako bi še mogli oprostiti temu ministru njegovo nevednost, z ozirom na dejstvo, da dotlej istrski Slovani niso bili zastopani v državnem zboru, ali poznej ministri se nikakor ne morejo opravičiti. Osemnajst let so istrski Slovani pošiljali na Dunaj svojega moža, ki je ob vsaki priliki povzdigal svoj glas za Hrvate in Slovence, ali ta glas ostal je do današnjega dne glas vpijočega v puščavi. (Konec prih.)

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 6. februvarja. 1896.

Deželni zbori. Včeraj je imel deželni zbor istrski svojo XI. sejo, ki je bila zanimiva v tem pogledu, da nam je pokazala zopet, kako globoka je bisaga laških zahtev in želja. Ona in ista večina, ki je toli brezobzirna in slepa in gluha za želje svojih sodeželanov, ki cinično prezira tudi najbolj opravičene, ker elementarne potrebe slovanskega prebivalstva, ona in ista večina bi hotela vseh mogočih in nemogočih stvari od vlade in je še toliko hinavska, da se dela, kakor da se jej godi velika krivica v primeri s podporami, ki jih uživajo Slovani — od vlade. Povejte nam, ljubi kristijani, ali naj se jezimo na takem hinavstvu, ali pa naj obžalujemo ljudi, ki so zlezli tako nizko, da niti ne umejo več razločevati meje med resnico in lažjo, med dopustnim in nedopustnim. Marsikaj je dovoljeno v politiskih in narodnih borbah in skušnja nas uči, da se stranke v parlamentarnih bojih povsodi poslužujejo najrazličnejših sredstev, da le dosežajo svoje namene, ali tako očitno in cinično falzifikovanje faktičnih odnošajev sega pa daleč preko meje dopustnega. Res, to je že skrajno, ako stranka, ki ima v rokah sukno in škarje, ki po svoji ne baš dobri volji reže drugim gospodarski in kulturni kruh, ki se je brez vsakršnega pravnega naslova — ni v pogledu na svoje dušne vrline, ni v pogledu na številno razmerje v pokrajini, najmanj pa po svojem čutstvomjanje do države — prisvojila neomejeno gospodstvo v deželi: ako taka stranka še hinavski zavija oči, češ, glejte, kako dobro se godi drugim in kako slabo nam! In še celo, ako taista stranka ima v svojih železnih pesteh prav tiste, o kojih trdi, da se jim godi toli izborni! Neverjetno je torej, ali vendar resnično, da so se istrska gospoda v včerajšnji seji v Poreču vedli tako, kakor da si žele takih dobrot, kakoršne uživajo istrski Slovani v šolskem pogledu.

V seji je bilo navzočih 19 poslancev, tako zatrla poročilo korespondenčnega urada (K tej novi taktiki v poročevanju o dogodkih v Poreču opazja prav umestno „Slov. Narod“: „Po izstopu hrvatskih in slovenskih poslancev iz deželnega zbora istrskega je korespondenčni urad nekaj časa poročal stereotipno: „Die slavischen Abgeordneten sind der heutigen Sitzung ferne geblieben“. Najbrže pa se je zdelo nekemu gospodu v Trstu, da tako poročanje vzbuja preveč pozornosti, da preveč spominja občinstvo na tamošnje razmere istrske, kajti korespondenčni urad je tanačin poročanja hkrati opustil in sedaj javlja le „in der heutigen Sitzung waren 19 Abgeordneten anwesend“.)

Na dnevnem redu je bilo poročilo šolskega odseka o splošnem stanju ljudskih šol. Poročevalec dr. Costantini je izjavil, da je splošno stanje ljudskih šol nezadovoljivo. Govornik je tožil radi zanemarjanje italijanskih šol se strani šolskih oblasti ter je predložil 12 resolucij, v kojih je povedano vse, kar si žele Italijani za povzdigo njih zanemarjenega ljudskega šolstva. Med glavnimi zahtevami so nastopne: da se zasnujejo popolnoma ločena italijanska in slovanska učiteljska, da se v vsakem okraju namesti poseben šolski nadzornik italijanske narodnosti za nadzorovanje italijanskih šol, da se imenuje deželni šolski nadzornik za nadzorovanje italijanskih šol, da se sedež deželnega šolskega sveta za Istro premesti iz Trsta v Poreč, da se mešane šole razdele v jezikovno samostojne šole. Razprave

so se udeležili posl. Benati, Varetton, Gambini in vladni zastopnik, okrajni glavar Fabiani. Italijanski poslanci so hudo napadali deželno šolsko oblast, posebno pa deželnega šolskega nadzornika viteza Klodiča, kojemu so naravnost očitali strankarstvo na korist Slovanom!

Pri sledeči razpravi o proračunu deželnega šolskega zaklada za leto 1896 je predlagal poročevalec dr. Chersich v imenu šolskega odseka, da naj se kredit za razširjevanje dosedanjih in ustanovljanje novih šol, zahtevani od deželnega šolskega sveta, ne dovoli v zahtevani meri. Ta predlog je zagovarjal baje najzmerniši med „zmerinimi“, dr. Rizzi iz Pulja, češ, da deželni zbor mora zahtevati nekako jamstvo, da se izpolnijo po deželnem zboru opetovano izražene želje v šolskih stvareh. Gosp. Rizzi je povedal torej, da šolski odsek hoče nastaviti nož na vrat deželne šolske oblasti: ako nam ne dovoliš, kar hočemo, pa mi tebi denarja ne dovolimo.

Vladni zastopnik se je seveda po svoji dolžnosti potegnil za popolni kredit, ne treba pa pristavljati, da je deželni zbor sklenil po želji šolskega odseka, ki je kri od njega krvi, in ne po želji vladnega zastopnika; to je: dovolil je kredit le za razširjanje dosedanjih šol, a je odklonil kredit za ustanovljanje novih šol. Skupna potrebsčina za šolske stvari se je odobrila v znesku 203.287 gld. Proračun penzijskega zaklada učiteljskega se je odobril brez razprave v znesku 24.879 gld. — Danes zopet seja.

O nekaterih zahtevah, navedenih gori, bi se dalo morda govoriti, ali predbacivaje, da šolske oblasti protežirajo Slovane v šolskem pogledu, je naravnost smešno, ako le pomislimo na dejstvo, da je v Istri, v deželi torej s komaj 300000 prebivalci, nad 20000 naših otrok, ki ne obiskujejo nobene šole, ker je — nimajo!!! In v očigled razmerno toli ogromnemu številu slovanskih otrok, ki rasejo brez pouka, sedaj, v prosvetljenem, naprednem XIX. stoletju, in pod upravo ljudi, ki se bahajo se svojo 20stoletno kulturo, upajo si gospoda govoriti o dobrotah, ki jih uživajo Slovani, in se še hlinijo, kakor da bi sebi želeli takih dobrot. In v trenutku, ko so predložili vladni celo vrsto zahtev, seveda sebi v prilog, imeli so toliko poguma, da so odklonili kredit za ustanovljenje novih šol, vzlic dejstvu, da primanjkuje šol za nad 20000 otrok.

O te istrske razmere!

V deželnem zboru češkem so razpravljali včeraj o predlogu Nemcev za osnivanje narodnih skupin v deželnem zboru. Temu predlogu — kakor smo že omenili v našem listu — se Čehi upirajo po vsej pravici. V isti hip, ko Nemci v deželnem zboru moravskem neusmiljeno majorizujejo češko manjšino, zastopajočo veliko večino prebivalstva v deželi, zahtevajo pa, da se v deželnem zboru češkem zasnujejo narodne skupine, ki bi bile popolnoma enakopravne med seboj ne glede na število poslancev, zlasti pri volitvah v deželni odbor in v razne deželne zavode. Kjer so Nemci v večini, nočejo ni čuti o potrebnem varstvu manjšine, v deželnem zboru češkem pa, kjer so v manjšini, bi hoteli, da manjšina bodi popolnoma enakopravna z večino. Vse to smo že povedali v našem listu, ali ponavljamo danes, ker je preznačilno, kako si krojijo in preminjajo Nemci nazore o pravičnosti, kakor ravno — potreba nanesa. Isto komedijo so igrali Nemci v sledeči razpravi. Posl. Schlesinger je rekel na pr., da bi to močno približalo prepirajoča se naroda, ako bi hoteli Mladočehi priti nasproti Nemcem ob tem vprašanju. O ti nedolžna duša ti! Zakaj pa Nemci ne delajo za tako zblizanje, kjer gospodujejo oni: v Brnu, v Opavi in v Gradcu? — Preidši v podrobno razpravo vsprejela je zbornica člen 1. in 2. tega zakonskega načrta, ker so tudi veleposestniki glasovali z Nemci.

Deželni zbor predarlški zaključili so včeraj.

Predsedništvo narodopisne razstave praške poklonilo se je te dni cesarju. Deputacija je prosila, da bi se ohranila češko-slovanska vas, ki je bila postavljena v razstavi in da se blizu te vasi določi stavbišče za češko-slovanski narodopisni muzej. Predsednik grof Lažansky je nagovoril cesarja češki in poslednji je obljubil, tudi v češkem jeziku, da se bode takoj

bavil s tem vprašanjem in da vstreže tej želji, ako bode le mogoče. Iz pojasnil, ki jih je dajal grof Lažansky cesarju, posnemamo, da je razstavo obiskalo 2.080.000 oseb in da je znašal prebitek nad 20.000 goldinarjev. Mimo tega je ostala za češko-slovanski muzej češko-slovanska vas in na tisoče drugih predmetov. Njegovo Veličanstvo je pripomnilo na to, da ga ta uspeh jako veseli, kajti redko kedaj se morejo razstave ponášati takimi uspehi; ob tej priliki je pokazalo Njegovo Veličanstvo svoje posebno zanimanje za narodno gledališče v Pragi.

O dogodkih v Bolgarski. Dosedaj ni znano, kakov utis je napravil v Vatikanu manifest princa Ferdinanda, s kojim naznanja, da je privolil v prekrščenje svojega sina v pravoslavje vzlic prigovorom papeževim. Vatikanske novine se namreč še niso izjavile o tem. Mati in soproga Ferdinanda sti baje pisali papežu pismo, v kojem rotite glavarja cerkve katoliške, da ne bi izobčil sina oziroma soproga. Le kakor govorico beležimo tudi, da smo nekje čitali pred par dnevi, da pojde soproga princa Ferdinanda v samostan, ako bi papež poslednjega izobčil iz cerkve katoliške.

Italija v Afriki. Sinoči iz Rima došla brzojavka zatrjuje, da v ministerskih krogih italijan-zanikujejo vest, da so si Šoanci že osvojili Aduo in Aksum. O morebitni bitki pa ni še nikakoršnih poročil; iz italijanskega tabora javljajo le, da sti si obe vojski utrdili kolikor možno močno svoja taborja in da so včeraj straže šoanskega taborja parkrat ustrelile na straže italijanskega taborja, in le-te da so se odzvale s streli. Do spopada pa menda ni prišlo. Govoré tudi, da se Baratieri pripravlja k napadu (?). Čudimo se pa, kaj je s slavnim generalom Arimondijem, onim generalom, ki je mirno čepel v Adigratu, v tem ko so Šoanci pri Amba Aladži uničili majorja Tosellija. In od one dobe ni slišati ničesar več o Arimondiju.

Italijanski vladi roji vedno še po glavi misel, da mora italijanska vojska zasesti Harrar; takó vsaj zatrjuje včeraj iz Rima došlo poročilo. „Italia militare“ pa pravi, da ni potreba ugibati o tem, kar nameruje Menelik. Italija da ne sme niti misliti na mir, pač pa mora rešiti svojo čast, naj stane kar hoče. Čast Italije je dobila hud udarec v Afriki; na tej časti je Italiji ležeče več, nego na krvi nje sinov. (!!) To je res „plemenito“ rečeno; niti najodurniši krvnik ne bi mogel govoriti tako brezsrčno o ubogih žrtvah italijanske domišljavosti. A vrla „Italia militare“ ne pové, kje naj na svojo čast tolikanj ponosna in občutna Italija vzame denar, da „reši svojo čast“!

Različne vesti.

Imenovanja pri policiji. C. kr. namestnik v Trstu imenoval je računarskega podčastnika Andreja Aduatza in stražmeštra pehôte Vclava Schamanecha (Šamanek) kancelistoma pri policiji.

Mestni svet tržaški imel bode jutri večer svojo tretjo letošnjo javno sejo. Na dnevnem redu je 10 točk gospodarske vsebine, kakor n. pr. zahtevanje dodatnega kredita itd. Zadnja točka je zahtevanje kredita za razširjenje pokopališča na Prozeku.

Italijanske lire iz Trsta v Eritrejo. Italijanski generalni konzulat v Trstu pričel je nabirati te dni milodare za vojake, ki so bili ranjeni pri Amba Aladži, Makalé in drugod, kjer je „zmagala“ italijanska vojska v Eritreji. Italija ima sicer svojo družbo rdečega križa, kakor imajo take družbe tudi druge države, in baš te družbe so pozvane v prvi vrsti, da poskrbè pomoči v vojni ranjenim vojakom domače države. Vendar pa nam ne prihaja na misel, da bi prigovarjali človekoljubnemu namenu italijanskega konzulata v Trstu. Naglasiti pa moramo, da se je o tej priliki nabralo — glasom prvega izkaza — v avstrijskem Trstu jako malo avstrijskega denarja in razmerno mnogo italijanskih lir. Plemeniti darovalci, med katerimi je več tržaških velikih tvrdk, hoteli so menda nabirateljem prihraniti trud, ter darovali lire, da nebi bilo še posebe treba zamenjati avstrijski denar v italijanski. Zajejčno pa izvestni gospodi zveni jako tolažilno, ako je čitati po listih v Italiji: „V Trstu so nabrali za naše ranjene vojake že glasom prvega izkaza 2377 lir in samo 21 gold. 60 nč. avstrijskega denarja.“

Iz Podgrada 4. febr. Danes popoldne ob 3. uri prišel je brzojav iz Kastva, da so tam izvolili dobrega Hrvata za župana. Podgrad bil je precej v zastavah in veselje bilo je splošno. Samo par šarenjakov je s pobešenimi glavami povpraševalo, kaj to pomeni. Zvečer zbrali so se Podgrajski možaki v narodni Gujevi gostilni in napivali Kastavskemu županu ter drugim prvakom Istre. Bilo jih je nad 60 zbranih in pri napitnici na vrlo občino Kastavsko in njenega župana se je tudi streljalo. Ob 11. uri — ravno kar razglašeni policijski uri — razšli so se v veselju in navdušenju zbrani možje. Žalibog — naši Kastavci se niso udeležili te narodne slavnosti.

Razpisani štipendiji. Tržaška trgovinska zbornica razpisuje natečaj na naslednje štiri štipendije iz ustanove v spomin pok. nje predsednika Antona viteza Vizco:

a) štipendij 150 gld. na leto v korist kojemu ubožnemu gojencu katerekoli vere ali narodnosti, obiskujočega trgovinski oddelek tržaške trgovinske in pomorske akademije; b) štipendij 150 gld. v korist kojemu ubožnemu gojencu katerekoli vere ali narodnosti, obiskujočega ladijostavbarski oddelek omenjene akademije; c) štipendij 150 gld. v korist kojemu ubožnemu tržaškemu mladeniču katerekoli vere ali narodnosti, ki se šola kjerkoli na zavodu od države pripoznanem, da se izučí za inženirja; d) štipendij 300 gld. v korist kojemu ubožnemu Tržčanu, ki je v Trstu z dobrim vspehom dovršil trgovinske nauke, da more s tem štipendijem napotiti se v prekomorske kraje, ali pa da se naseli kje preko Oceana. Prošnje v 4 tednih tržaški borzni deputaciji.

Orjaški koraki se bliža dan velike maskarade „Tržaškega Sokola“, to je oni dan, ko se shaja vsako leto v veliki redutni dvorani gledališča „Politeama Rossetti“ vse, kar želi židane volje zaključiti dolgo vrsto narodnih predpustnih veselc. Za danes opozarjamo le Slovence in Slovence tržaške na ta imenitni dan, s čemer pa ni rečeno, da bi bili izključeni veseljaki z dežele, ki so naše gore listi poštenega kova! Geslo nastopnih dni bodi torej: Vsi na maskarado Sokolovo!

Pogrebno društvo pri Sv. Mariji Magdaleni spodnji bode imelo svoj občni zbor v nedeljo dne 9. t. m. ob 2 in pol uri popoldne v stanovanju predsednika omenjenega društva. — Dnevni red kakor po navadi.

Naznanilo. „Arimatejsko društvo“ v Barokovljah imelo bode v nedeljo dne 9. t. m. ob 1. uri in pol popoldne svoj letni občni zbor v prostorih „Obrtniškega društva“ (hšt. 221).

Prostovoljno gasilno društvo v Senožečah priredi dne 9. svečana 1899. veselico s plesom. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Vspored: 1. Tombola z mnogovrstnimi dobitki. 2. Ples. Vstopnina za osebo 50 nč. za obitelji 1 gl. Ker je čisti dohodek namenjen za napravo gas. orodja, se torej preplačilam ne stavijo meje. K obilni udeležbi uljudno vabi ODBOR.

Poskušena nasilna tatvina. Predsinočnem okolo 11. ure naletel je policijski oficijal Tiz v ulici del Volto na tri sumljive ponočnjake, ki so stali pred trgovino z obuvali tvrdke Josip Uxa. V istem trenutku prišla sta po ulici dva stražarja, a ponočnjaki odnesli so bliskoma peté. Jednega je ujel Tiz, dva sta ušla. Ujeti je 16letni malopridnež Fran Celicher iz Prema, iz Trsta že izgnan. Omenjeni policijski uradnik je konstatoval, da so bila vrata prodajalnice Uxe že ulomljena; jasno je torej, da je nameraval Celihar v družbi s svojima ubeglima tovarišima „obiskati“ prodajalnico v ta namen, da vzame s seboj, kar bi mu bila volja. Pri Celherju so našli tri dleta, gotovo je, da so tatovi s temi dleti ulomili vrata. Policija pa je tudi že konstatovala, da je Celihar s svojimi tovariši brzkone ulomil po noči od 2. na 3. t. m. v delavnico čevljarja Ivana Dobrile, v ulici dell'Istituto hšt. 9. Tam so ukradli tatovi 40 parov čevljev in jeden par takih ukradenih čevljev imel je Celihar na sebi, ko so ga prijeli.

Zarod pijanke. Nek profesor na vseučilišču v Bonu je te dni završil jako zanimiva preiskovanja o rodbini Jurke, katere členi so v stalni dotiki z — zapori. Omenjeni profesor je zasledoval izvor te rodbine do leta 1740. nazaj. Konstatoval je, da se je tega leta rodila dedinja te obitelji, Ada Jurke. Ta žena bila je pijanka, kakoršnih je malo, a tudi tatice in še kaj drugega je bila. Nje

potomci štejejo do danes 834 oseb, od katerih je zasledil omenjeni profesor 709. Izmed teh 834 oseb (unukov in prauukov) bilo je 106 nezakon- skih otrok, izmed zakonskih bilo jih je 142 be- račev, 64 postopačev po poklicu, 181 ženskih, ka- koršne ne bi smele biti, 76 oseb izmed teh po- tomcev bilo je večkrat obsojenih zaradi raznih hudodelstev, 7 njih pa celó radi umora. Tekom 75 let stala je ta uzorna obitelj državo na pod- porah, na prehranjenju v zaporih itd. skoro pet milijonov mark!

Loterijske številke, izžrebane dne 5. t. m.:

Praga	74,	17,	41,	43,	49.
Lvov	79,	14,	10,	86,	31.

O slovenskem leposlovju.

Evo vam zopet dvojice spisov, tičočih se vpra- šanja, po kateri poti naj bi hodila odslej naša pripovedna literatura. Avktor onega spisa, kojega hočemo priobčiti najprvo, ni brezpogojno nasproten naturalistom med pisatelji, meni pa, da oni ne smejo pozabiti na predčrtane jim meje, vedno ima- joči pred očmi latinski pregovor: Est modus in rebus. Drugi spis pa odločno zagovarja novo smer, mené, da je tudi za nas Slovence došla zadnja ura, da nastopimo pot, kojo so že davno nastopili vsi drugi kulturni narodi.

Ako bi hoteli v par besedah označiti nazore teh dveh naših dopisnikov, reči bi morali: prvemu se vidi nevarno kar odkrito govoriti o grehih v človeški družbi, o katerih večina priprostitih ljudij niti ne slutí; dočim trdi drugi, da treba opisovati, kar je dobrega zato, da se prikupi, a istotako točno in vestno moramo opisovati, kar je slabega, zato, da se pristudi.

Povedali smo že, da mi sami, kakor politiški list, ne moremo posezati v to diskuzijo. Sicer pa pripoznavamo veliko važnost vprašanja, kojo smér naj si odbere naša pripovedna literatura, in le želeli bi bilo, da vsakdo, ki je poklican v to, pripomore k ugodnemu rešenju tega vprašanja.

Da čujemo torej obe plati zvona:

A.

Kamniško pismo.

XIV.

Ne vem, kako bi rekel, gospod urednik, da bi se Vam ne zameril — tista „literarna ko- misija“ v 13. številki. Vašega cenjenega lista se je nekako „ponesrečila“. Ali izhaja to od ne- srečne številke 13, ali naravnost iz peresa — dramatičnega pisatelja „literarne komisije“, to naj uganejo bogovi, jaz samo to znam, samo to vem — da ni zadela v „črno“. Kako so prišli moji citati iz XIII. „Kamniškega pisma“ na jezik Vicko Dobriču (tisti „c“ in „č“ bi bil smel gospod „Resnica“ kar naravnost nadomestiti z „n“) in v družbi „žaljenega“ učitelja Gorjanca? In tako slabo nameščeno v trijalogu! Da se je dramatiku „literarne komisije“ izjalovila vsa njegova „raz- prava“, hočem torej polagoma dokazati in se za danes, ker ni druge posebne snovi za „Kamni- ško pismo“, malce popečati s predležnim vpra- šanjem.

Gospod „Resnica“ gotovo vé z nami vred, da je naturalizma več vrst, kakor gre sploh blagó po številkah: Ia, IIa, IIIa naturalizem.

Naturalizem prve vrste, ali po kupčijsko: „prima-blagó“, je oni naturalizem — po mojem menenju seveda —, ki slika življenje, kakoršno je v resnici, toda raz neko visočino, od koder se ne vidi vsaka mlakuža, nesliši vsak grdi pojav strásti in béde in kamor se ne kadi smrád „gnoj- nih jam“, katerih je polno vse stvarjenje, — raz visočino, kjer izginja gola realnost že v nek vzdih in svit, izvirajoči od solnca biserne idejalnosti...

Naturalizem druge vrste je oni naturalizem, ki slika življenje, kakoršno je, brez rožno- bojnih očal, z vsemi njega grdostmi in lepo- tami; — oni naturalizem, ki seza s svojim zdrav- vilnim instrumentom v vsa kota gnijlobe in pro- palosti; z eno besedo: ki predstavlja nekako ironijo stvarstva, ne v proslavo One- mu, od čigar izvira, a ki ob prvi priliki zopet razliva balzam krasote stvarstva čez zevajoče rane propadajoče matèrije...

Naturalizem tretje vrste pak je oni natura- lizem, ki z surovo, lascivno in cinično brezobzir-

nostjo razkriva le vse ono, kar hrani najgrjeja življenje v svojih skritih, nevarnih globočinah, — oni naturalizem, v katerem se naslaja le oni rad, ki je sam propal do cela in mu uga- ja valjati se v njem, jednako nekemu črnemu hrošču v svojem elementu. —

Mej naturaliste - pisatelje prve vrste bi morda smeli šteti n. pr. Shakespeare-ja in Goethe-ja, Turgenjeva, Tolstega in Ibsen-a; —

mej naturaliste druge vrste n. pr. Zolo, Su- dermann-a, Dostojevskega in — s povestjo „Sama svoja“ — tudi našega Govekarja; —

a v tretjo vrsto naturalistov Strindberga („Julija“), Sacher-Masoch-a in — če ne boše hud — tudi našega Govekarja s povestjo „V krvi“, kakor kaže nje začetek.

Kupčija z naturalizmom obnesla se je ne- katerim novim t. j. modernim naturalistom prav izborno — postali so ob njej bogataši, ki premo- rejo krasne palače in stotisoče novcev. Vsaj mi je Maks Kalbeck, jeden najbistrejših moder- nih kritikov, ob priliki, ko sva se pogovar- jala na Dunaju o naturalizmu, dejal: „Motil bi se, kdor bi menil, da imajo ti gospodje kak blag, vzvišen namen sè svojimi deli. Oni namreč špekulirajo na neki del človeške družbe za — svoj žep. Zlasti na Francoskem, v Be- rolinu in — v poslednjih letih — tudi na Dunaju je dovolj ljudstva, ki se rado valja po sladki mlakuži naturalističnih izrodov in srče iz njih strupeni méd, a ne zajema iz njih moralnih posledic v svoj prid, marveč — zabavo.“

In tega menenja sem tudi jaz in z menoj ogromno ljudi, ki ljubijo — zdrav želodec. Kajti nikjer ne stoji zapisano, da bi bili baš naturalisti poslednje vrste sè svojimi spisi poboljševali, pač pa, da — pohujšujejo!

Da je naturalizem v tej obliki potuha umet- nikom in opora moralčno in estetično pokvarjenim duhom, je živi dokaz že smóter njihovega de- lovanja sam. Vsaj naturalista — zlasti umaza- nega kalbra — ni smeti šteti mej poeta, mej prave umetnike! Kajti oni so pravcati fotografi življenja in kdaj je bil še fotograf kot tak sam na sebi umetnik? Naturalistični pisati bode znal, kdor je mnogo živel in ki ima nekak „nos“ za opazovanje tega, kar je doživel svoje dni in — — noči.

Življenje v svoji golosti risati brez poetičnega nakita, ni težka stvar, vsaj on samo prepišuje, kar je napisal v konceptu šéf vseh šéfov — Stvarnik-sam; in je li to umetnost?!

Kaj pak je osobito za naše ljudstvo potrebno pisati, to ni treba povdarjati posebe! Pogled v naše življenje pouči tudi naturalista slo- venskega o njega pravi nalogi. Da je v nas tudi mnogo gnilega in nezdravega, se ne da tajiti — vsaj živimo na zemlji! — a dvo- mim, da bi za potrebe našega naroda trebalo posnemati kakega Zolo ali Strindberga in za- našati uzorce, ki jih vidimo n. pr. na — Dunaju, — v Ljubljano! Jako dvomim, da bi našli v naši metropoli dokaj drov. Pajkov, Vrhnikov in Uršk in ako se nahaja na Slovenskem kakov tak škandal-advokat ali kaka taka tršasta po- kveka, kot je Vrhnik, in obžalovanja vredna mati à la Urška, — je-li treba z njimi strašiti ves narod?!

In konečno kličem tudi jaz z g. Resnico: ni nemoralen oni, ki razkriva v lepi in mični obliki rane, razjedajoče skrivaj telo našega naroda. A nemoralen je, kdor kaže naše grehe na brez- obziren in ciničen način in skozi povekče- valno steklo; s kratka na način, ki je tuj in zapeljiv našemu narodu, ki povprečno o tacihi grehih niti ne vé!

In tako gospod urednik, zaključujem z be- sedami jednega onih štirih „naturalistov“, ki so párali o pasjih dnehi zmrglega Grabbe-jevega hu- diča, ki pravi:

„Sie geben mir zu, meine Herren, es ist mit diesem Todten ein verwickelter Casus?“ in sem Vam že v štirinajstič udani

(Dalje prih.) Vinko Dobrin.

Najnovejše vesti.

Trst 6. Ces. kr. namestnik vitez Rinaldini od- potoval je danes opoldne v Gorico.

Dunaj 6. Minister za zunanje stvari, grof Golu- chowski, vrnil se je sinoči iz Budimpešte semkaj, mi-

nistri grof Badeni, dr. Bilinski, baron Glanz in gro Lederbur pa danes zjutraj.

Dunaj 6. Cesar je vsprejel danes opoldne grofa Badenija.

Madrid 6. Kraljica-regentinja vsprejela je iz Kube vrnivšega se maršala Martinez Camposa v avdijencijo. Avdijencija trajala je dve uri. Iz pa- lače izstopivšega maršala prosili so nekateri čas- nikarji za poročila, toda maršal je izjavil, da ne more povedati ničesar, ker so časnikarji njegove besede mnogokrat tolmačili zelo slabo.

Trgovinske brojavke.

Budimpešta. Pšenica za jesen 7.21—7.22 Pšenica za spomlad 1896 7.04 — do 7.05. Oves za spomlad 6.05—6.07 — Rž za spomlad 6.55—6.57 Koruza za oktober — — — — — maj-juni 1896 4.38—4.39

Pšenica nova od 78 kil. f. 7.10—7.20 od 79 kil. f. 7.15—7.25. od 80 kil. f. 7.20—7.30 od 81 kil. f. 7.35 —7.40, od 82 kil. for. 7.40—7.45. — — — — — 5.40—7.80 prosa 6.00—6.40.

Pšenica stalna; prodaja 30.000 mt. st. po visokih cenah. Vreme: lepo.

Praga. Nerafinirani sladkor f. 15.15. — — — — —, za maj 15.45. Oktober-december 14.15. Mirno.

Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst vé carino vred odpošiljatev precej f. 32.50—32.75 Conocose 33.50—33.75 Četvorni 34.50—34.75. V glavah (modih) 35. — 35.25 jako stalno

Havre. Kava Santos good average za februar 82.25, za juni 78.25.

Hamburg. Santos good average za marec 65.00 za maj 64.00. za september 60.50 Mirno.

Dunajska borza 6. februarja 1896

	včeraj	danes
Drjavni dolg v papirju	101.05	101.—
„ „ „ v srebru	101.10	101.05
Avstrijska renta v slatu	122.55	122.35
„ „ „ v kronah	101.50	101.45
Kreditne akcije	378.75	380.50
London 10 Lst.	121.20	121.15
Napoleoni	9.61	9.60
30 mark	11.84	11.83
100 itali. lir	44.15	44.15

ŽELEZNIŠKI VOZNI RED.

a) Južna železnica (Postaja južne železnice.)

Od dne 1. decembra 1895.

ODHOD:

7.50 predp.	brzovlak na Dunaj, zveza z Reko.
8.25 „	brzovlak v Nabrežino, Benetke, Rim.
9.— „	omnibus v Nabrežino, Videm, Benetke in Verono.
9.55 „	poštni vlak na Dunaj, zveza s Pešto in Zagrebom.
2.10 popol.	omnibus v Kormin.
4.40 „	omnibus v Nabrežino, Videm, Rim.
6.20 „	poštni vlak na Dunaj, zveza z Reko.
8.— „	brzovlak na Dunaj, zveza s Pešto, Reko — Gorico in Korminom.
8.10 „	mešani vlak do Mürzzuschlaga.
8.45 „	mešani vlak v Nabrežino, Videm, Rim.

DOHOD:

6.48 predp.	mešani vlak iz Mürzzuschlaga, Beljaka, itd.
7.30 „	mešani vlak iz Milana, Vidma, Nabrežine.
8.40 „	brzovlak iz Kormina.
9.25 „	brzovlak v Dunaja.
10.30 „	poštni vlak v Dunaja, zveza z Reko.
10.35 „	brzovlak iz Rima, Benetk.
11.19 „	omnibus iz Rima, Benetk, Nabrežine.
5.40 popol.	poštni vlak v Dunaja.
7.38 „	omnibus iz Verone, Kormina, Nabrežine.
8.51 „	brzovlak iz Milana, Benetk, Vidma, Nabrežine; — z Dunaja zveza z Reko.

b) Drjavna železnica. (Postaja pri sv. Andreju)

Od dne 15. septembra 1895.

ODHOD:

6.30 predp.	v Herpelje, Ljubljano, Dunaj, Beljak.
8.35 „	v Herpelje, Rovinj, Pulj.
4.40 „	v Herpelje, Divačo in Pulj.
7.30 „	brzovlak v Pulj, Divačo, Beljak na Dunaj.
Lokalna vlaka ob praznikih:	
2.20 popol.	v Divačo
4.19 „	v Boršt.

DOHOD:

8.05 predp.	iz Herpelj.
9.50 „	iz Pulja, Rovinja.
11.15 „	iz Herpelja, Ljubljano, Dunaja.
7.05 popol.	iz Pulja, Rovinja, Dunaja, Ljubljane, Divačo.
9.45 „	brzovlak iz Pulja, Rovinj.
Lokalna vlaka ob praznikih:	
7.29 popol.	iz Boršta.
9.35 „	iz Divačo.

Nič več kašlja!

Balsamski pectoralni prah ozdravi vsak kašelj, plućni in bronhijalni katar, dobiva se v odlikovani lekarni PRAXMARER „Al duo Mori“ Trst, veliki trg. Poštne pošiljave izvrjujejo neutegoma.

IVAN H. POHLY TRST

Ulica Coroneo št. 9.

zastopnik

parnega mlina Concordia

V BUDIMPEŠTI

priporoča najtopleje spoštovanim prija- teljem izdelke tega znamenitega mlina.

Vsakoletna produkcija milijon meterskih stotov.